

РЕШЕНИЕ

№ 1242

гр. София, 12.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 38 състав, в
публично заседание на 15.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ивета Стефанова

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разглежда дело номер **9238** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. с чл. 32, ал. 8 от Закона за развитието на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ).

Д. С. С., представлявана от адв. В., обжалва Решение на Научния съвет на Националната художествена академия, обективизирано в Протокол от заседание на 15.07.2025 г., за избор за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 8.2. „Изобразително изкуство“, по „Скулптура“ и „Композиция“ в катедра „Скулптура“. По поддържаните оплаквания за процесуална незаконосъобразност на атакувания административен акт се иска отмяната му и присъждане на деловодните разноски.

Ответникът - Научният съвет на Националната художествена академия (НХА/Академията), чрез адв. М., оспорва жалбата. С отричащи основателността ѝ доводи моли да бъде отхвърлена.

Заинтересованата страна – С. И. И., чрез адв. А., изразява становище за неоснователност на оспорването. Претендира разноски.

Жалбата е допустима - подадена е при надлежно упражнено право на оспорване, а разгледана по същество е неоснователна.

С решение на Академичния съвет на НХА по т.3.2.3. от Протокол № 12 от 30.09.2024 г. е обявен конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по „Скулптура“ и „Композиция“ в катедра „Скулптура“, професионално направление 8.2. „Изобразително изкуство“, публикуван в „Държавен вестник“, бр. 101/29.11.2024 г. и на интернет-страницата на висшето училище. До участие в конкурсната процедура са допуснати и двамата кандидати - Д. С. и С. И.. На проведеното първо заседание на назначеното със Заповед № 0088/15.04.2025 г. на ректора на

Академията научно жури (НЖ/журито) е извършен избор на председател и рецензенти и проверка на представените от участниците документи за съответствие с изискванията за заемане на процесната академична длъжност. На 09.07.2025 г. се е състояло заключителното заседание на научното жури по оценяване на кандидатите, на което въз основа на изготвените писмени рецензии и становища по хабилитационния труд на всеки от тях, изложените експертни мнения и проведеното гласуване, е взето единодушно решение в полза на С. И. с предложение до Научния съвет (НС/съвета) на НХА същият да бъде избран за доцент по „Скулптура“ и „Композиция“ за нуждите на катедра „Скулптура“. От председателя на научното жури е адресиран доклад до съвета, съдържащ резултатите от оценката на журито и предложението за избор.

Административното производство е приключило с оспореното решение на Научния съвет от 15.07.2025 г., прието с 16 гласа „за“ от общо 17 валидни бюлетини, с което за конкурсната академична длъжност е избран предложението от научното жури кандидат.

Извършената в изпълнение на чл. 168 АПК служебна проверка констатира, че обжалваният административен акт не е засегнат от отменително основание по чл. 146 АПК.

Решението е постановено от компетентен орган съобразно нормативно предоставените му правомощия, валидно упражнени при наличие на дължимия кворум и мнозинство - чл. 27а, ал. 2 ЗРАСРБ и чл. 55, ал. 3 от Правилника на НХА за прилагане на ЗРАСРБ, вр. с чл. 11, ал. 6, т. 21 от Правилника за дейността на НХА.

Оспореното волеизявление е обективизирано в изискуемата писмена форма и е надлежно мотивирано. В решението се съдържат конкретни съображения за направения избор, даващи възможност за упражняване на контрол за законосъобразност от съда и гарантиращи правото на защита на страните. По аргумент от ТР № 16/1975г. на ОСГК на ВС е допустимо мотивите на акта да се съдържат в документ, предхождащ издаването му, поради което, припознавайки обосновката на помощния орган, отразена в рецензиите, становищата и протокола от заключителното му заседание, НС е аргументирал защо е предпочел спечелилия конкурса кандидат. Възприетото експертно предложение на научното жури и изразения в изказванията на отделни членове на решаващия колективен административен орган положителен вот за С. И. формират в случая мотивите за взетото решение.

Условията и редът за заемане на академична длъжност „доцент“ са регламентирани в ЗРАСРБ, правилника за прилагането му и в съответния правилник на НХА. Очертаният от релевантната нормативна уредба динамичен фактически състав по заемане на процесната академична длъжност обуславя поредица от последователни юридически факти, чиито правни последици настъпват след осъществяването на всички елементи в тяхната поредност. По делото не е спорно изпълнението на отделните етапи от въпросната конкурсна процедура в установената от закона тяхна последователност – решение на висшето училище за откриване на конкурс и обявяването му по предвидения в закона начин; подаване на документи за участие; проверка на редовността на документацията от назначена със заповед на ректора нарочна комисия; определяне от ректора на поименен състав на научното жури след утвърждаването му с решение на научния съвет; провеждане на конкурса от научното жури и оценяване на кандидатите, както и мотивирано предложение до научния съвет за избор.

Спорът се концентрира върху противоречието в позициите на страните по въпроса за спазването на административнопроизводствените правила при персонализирането на състава на научното жури и неговата дейност.

Несподелими са съжденията в жалбата за нарушение на принципа на безпристрастност, установен в чл. 10, ал. 2 АПК, и на забраната по чл. 4, ал. 5, т. 1 от специалния закон, изразено в неправомерно назначаване на доц. Ц. Х. за член на научното жури, поради качеството му на

научен ръководител на другия участник в конкурса при защитата на докторската му дисертация. Освен, че законът не въвежда подобно ограничение за конституиране на член на НЖ, не са налице и обстоятелства в обхвата на § 1, т. 2а, 3 и 4 ДР на ЗРАСРБ. Предмет на оценяване в състезателното производство е хабилизационният труд на кандидата, поради което изтъкнатото качество на доц. Х. е непротивопоставимо, а фактът, че кандидатът е бил част от преподавателския екип в НХА от 01.10.2019 г., в т.ч. към момента на докторантурата, изключва изначално съмнението за хипотетично получаване от посочения член на журито на облага под формата на предимство по чл. 29б, ал. 3, т. 1, б. „в“ от с.з.

При определяне състава на научното жури не е нарушено и правилото на чл. 4, ал. 5, т. 5, вр. с чл. 2а ЗРАСРБ. Според цитираната разпоредба е недопустимо за член на журито да бъде избрано лице, което е имало това качество по предходните две последователни процедури за защита на дисертационен труд и/или за заемане на академична длъжност в едно и също професионално направление в съответното висше училище или научна организация, в случаите, когато има достатъчно хабилизирани лица в това професионално направление. По аргумент от общия принцип на чл. 4, ал. 3 ЗРАСРБ за членове на научното жури се избират лица, хабилизирани в български висши училища или научни организации, с резултати в съответната специалност и/или професионално направление за обявения конкурс или тема на дисертационен труд, а при невъзможност – в съответната научна област, включени в регистъра по чл. 2а. Съставът на седемчленното жури, сформиран от вътрешни и външни членове, следва да отговаря и на условията по чл. 25, изр. 2 с.з.: най-малко трима от членовете на журито да са външни за съответното висше училище или научна организация и най-малко трима да са професори.

Главното възражение на жалбоподателката е срещу участието в журито на доц. Ц. Х., ръководител на катедра „Скулптура“, поради обстоятелството, че е бил член на НЖ в предходен конкурс в същото професионално направление. От представените по делото справки относно конкурсите за катедра „Скулптура“ не се установява негово участие, нито на останалите членове на журито, в двете последователни процедури, предхождащи атакувания конкурс. Формалният брой на отразените в справката хабилизирани лица към НХА по направление 8.2. „Изобразително изкуство“, включени в регистъра по чл. 2а ЗРАСРБ, не е меродавен критерий за наличие на предпоставките за прилагане на ограничението по чл. 4, ал. 5, т. 5. Целта на конкурсната процедура е да осигури най-подходящия преподавател за нуждите на катедра „Скулптура“. Необосновано и в противоречие с целта на закона би било изборът за висша академична длъжност по конкретната специалност „скулптура“, да се извършва от хабилизирани лица в друга специалност – „стенопис“, „живопис“, „графика“, „реставрация“, „изкуствознание“, „резба“, „моден дизайн“ и прочие, макар и в същото общо професионално направление 8.2. „Изобразително изкуство“. Споделимо е принципното виждане, че като членове на въпросното научно жури биха могли да бъдат определени хабилизирани лица по специалност „Скулптура“ и от други катедри в НХА („Метал“, „Индустриален дизайн“, „Дизайн на порцелан и стъкло“), но всички поименно изброени лица, припознати от жалбоподателката като възможни негови членове, вкл. проф. В. Г., също са били част от научното жури в предшестващите конкурсни процедури според данните в приложената справка. Систематичното тълкуване на чл. 4, ал. 5, т. 5 с общото правило на чл. 4, ал. 3 ЗРАСРБ обуславя извод за неприложимост на установеното в закона ограничение към спорното правоотношение, предвид спецификата на конкурсната материя и лимитирания кръг хабилизирани лица в посочената художественотворческа област - скулптура. В тази връзка, доводът за непълнота на справката, освен недоказан, е и ирелевантен. По повод несъгласието с назначаването на конкретен член на журито, следва да се посочи, че научният съвет не е обвързан от предложението на научното жури, а изборът е предоставен изцяло в

неговата разпоредителна власт независимо от експертната преценка на помощния орган.

Неоснователно е оплакването срещу начина на изготвяне на протокола от заключителното заседание на помощния орган. Разпоредбата на чл. 4, ал. 10 от закона допуска възможност за неприсъствено вземане на решенията на научното жури, каквато е настоящата хипотеза. От представения в съдебното производство оригинал на документа е видно, че протоколът, обективиращ единодушен положителен вот за избрания кандидат, е подписан от всички членове на журито. Официалният документ не е оспорен по надлежния ред, нито са ангажирани твърдения или доказателства, разколебаващи извода за редовно проведено на 09.07.2025 г. онлайн заседание, респ. – за достоверността на съдържанието на документа. Доколкото посоченият протокол, подписан от всички членове на НЖ, инкорпорира изрично предложение за избор до съвета съгласно чл. 27а, ал. 1 ЗРАСРБ, подписването на представения на научния съвет доклад за решението на научното жури само от неговия председател не води до засягане на крайния акт от съществен процесуален порок, още повече, че от формулировката на цитираната норма не може да бъде изведено еднозначно заключение за необходимост от съставяне на два отделни изхождащи от помощния орган документа (протокол и предложение), идентични по съдържание и последици.

В противовес на защитната теза на жалбоподателката, избраният кандидат отговаря на изискването на чл. 24, ал. 1, т. 3 ЗРАСРБ за научен принос, който да не повтаря този за придобиване на образователна и научна степен "доктор". Доводите, черпени от формално частично сходство в наименованието на хабилитационния и дисертационния му труд, не обуславят заключение за повтаряне на работата му в контекста на придобитата научна степен. Данните по делото, включително становищата, рецензиите и разискванията на членовете на научното жури по представянето на кандидатите, сочат на нови художественотворчески постижения на конкурентния участник, различни от вече представените в предходно производство по оценка на научното му развитие. Следователно, допускайки С. И. до участие в конкурса, научното жури е приложило правилно условието на чл. 24, ал. 1, т. 3 ЗРАСРБ.

Безпочвено е и възражението за процесуална незаконосъобразност на оспореното волеизявление, поради неизслушване на жалбоподателката на заключителното заседание на научното жури в противоречие с предписанието на чл. 27, ал. 3, изр. 2 ЗРАСРБ. В процедурата за заемане на академична длъжност „доцент“ защита на хабилитационния труд пред НЖ не се извършва, а предвиденото в чл. 27, ал. 3, изр. 2 събеседване не е задължение, а възможност, която научното жури може при необходимост да използва. По аргумент от разпоредбата на чл. 48, ал. 6, вр. с чл. 56 ППЗРАСРБ конкурсът се провежда по документи, в случая – разработена цялостна концепция и експозиция. Документацията на кандидата, респ. хабилитационния труд, се представя предварително със заявяването на участие. Оценъчната дейност на научното жури обхваща само вече постигнатите към момента на провеждане на конкурса принос и резултати от преподавателската и художественотворческата дейност на съответния кандидат. В този смисъл, представянето на кандидата по време на събеседването/изслушването не е част от оценката, нито е критерий при формирането ѝ. Участието на кандидатите по смисъла на чл. 27, ал. 3, изр. 2 - да отговарят на бележките, посочени в рецензиите и становищата, както и на отправените към тях въпроси от членовете на научното жури, има единствено за цел помощният орган да доуточни представените от тях документи в контекста на показателите по чл. 26, ал. 1 ЗРАСРБ. Освен, че не са налице данни за необходимост от подобно доизясняване в случая, дори да се приеме, че формално е допуснато нарушение, то не е окачествимо като съществено и не съставлява отменително основание, доколкото не е от естество да рефлектира върху постановения краен правен резултат.

Изложеното мотивира съда да отхвърли оспорването.

Исходът на делото в първоинстанционната му фаза обуславя право на разноси в полза на заявката такива заинтересована страна – чл. 143, ал. 4 АПК. Дължимите на С. И. разноси за адвокатско възнаграждение са на стойност 300 лева. Превалутирана на основание Закона за въвеждане на еврото в Република България сумата възлиза на 153, 39 евро.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно АПК, Административен съд – София - град, Второ отделение, 38 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Д. С. С. срещу Решение на Научния съвет на Националната художествена академия, обективизирано в Протокол от заседание на 15.07.2025 г., за избор за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 8.2. „Изобразително изкуство“ по „Скулптура“ и „Композиция“ в катедра „Скулптура“.

ОСЪЖДА Д. С. С. да заплати на С. И. И. сумата от 153,39 евро (сто петдесет и три евро и тридесет и девет цента) разноси по делото.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: